

Urząd Regulacji Energetyki

<https://www.ure.gov.pl/pl/urząd/wspolpraca-miedzynarod/4396,O-integracji-rynku-energii.html>
25.04.2024, 16:47

Strona znajduje się w archiwum.

O integracji rynku energii

Podczas XXI spotkania Europejskiego Forum Energii Elektrycznej uzgodniono plany działania niezbędne do realizacji projektów pan-europejskich map drogowych i dalszej integracji europejskiego rynku energii.

Tegoroczna sesja jesienna Forum skoncentrowana została na uzgodnieniu planu pracy europejskich regulatorów zrzeszonych w organizacji ACER i europejskich operatorów zrzeszonych w organizacji ENTSO-E oraz ich wspólnych działaniach z uczestnikami krajowych i regionalnych rynków energii elektrycznej, który zgodnie z Konkluzjami Rady Unii Europejskiej z 4 lutego 2011 r. ma zapewnić pełną integrację europejskiego rynku energii elektrycznej do 2014 r.

Ustalono plany działania niezbędne dla zharmonizowania alokacji mocy przesyłowych na rynkach dnia bieżącego, rynkach dnia następnego i dla kontraktów długoterminowych, a także metodologii wyznaczania zdolności przesyłowych (tzw. pan-europejskie mapy drogowe, cross-regional roadmaps). Mapy drogowe uwzględniają projekty realizowane na rynkach regionalnych. Polska należy do dwóch rynków regionalnych: Rynku Europy Północnej, z którym jest połączona za pomocą kabla stałoprądowego i Rynku Europy Środkowo - Wschodniej z połączeniami na granicy zachodniej i południowej.

Rynki regionalne są określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 714/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 (Dz. Urz. UE L 211/15 z 14.8.2009)

Na szczególną uwagę zasługują projekty pilotażowe realizowane przez kraje Europy Zachodniej i Północnej mające na celu połączenie tych krajów poprzez market *coupling* z udziałem krajowych giełd energii i z wykorzystaniem wspólnego dla wszystkich algorytmu wyznaczania cen transakcyjnych. Podobny status ma projekt opracowania wspólnej dla rynków metodologii wyznaczania i alokacji mocy przesyłowych *flow based* dla aukcji *implicit* - tzw. *flow based market coupling*.

Rynek dnia bieżącego

Modelem docelowym połączenia rynków dnia bieżącego jest możliwość prowadzenia handlu transgranicznego energią elektryczną w drodze notowań ciągłych. Alokacja zdolności przesyłowych będzie odbywała się poprzez wspólną pan-europejską platformę, poprzez którą będą łączone oferty kupna sprzedaży składane przez uczestników rynku. Wdrożenie wspólnego rynku dnia bieżącego w ramach połączonych rynków krajów Europy Środkowo-Zachodniej (Benelux, Niemcy i Francja) oraz Europy Północnej (Dania, Szwecja, Niemcy, Finlandia i Polska) będzie odbywało się w dwóch etapach. W pierwszym kroku do końca 2012 r. wdrażanie wspólnego rynku dnia bieżącego będzie następowało na zasadzie tzw. *border-by-border*, co oznacza, że kolejno będą przyłączały się do niego następne kraje. Natomiast rozwiązanie docelowe powinno być wdrożone do 2014 r. W regionie Europy Środkowo-Wschodniej (Niemcy, Polska, Republika Czeska, Słowacja, Węgry i Słowenia) implementacja modelu docelowego planowana jest na koniec 2013 r.

Uczestnicy Forum wyrazili zadowolenie z postępów prac nad wdrożeniem wspólnego rynku dnia bieżącego. Zalecono informowanie uczestników rynku o postępach w pracach.

Rynek dnia następnego

Modelem docelowym połączenia rynków dnia następnego jest tzw. *market coupling*, tj. sposób łączenia rynków energii elektrycznej z udziałem giełd energii. Mechanizm *market coupling* opiera się na łączeniu ofert sprzedaży i zakupu energii z dwóch lub kilku rynków z uwzględnieniem zdolności przesyłowej dostępnej na połączeniach tych rynków oraz wyznaczaniu cen energii elektrycznej w obszarach cenowych w oparciu o wspólny algorytm.

Wdrożenie modelu docelowego w całej UE przewidziane jest do 2014 r. W ramach projektu pilotażowego w pierwszej kolejności połączą się rynki krajów Europy Środkowo-Zachodniej oraz Europy Północnej - projekt NWE *Day-ahead Market Coupling*. Ta część projektu ma być wdrożony do końca 2012 r. W dalszej kolejności do projektu dołączą kolejne regiony. Przewiduje się, że region Europy Środkowo-Wschodniej (Niemcy, Polska, Republika Czeska, Słowacja, Węgry i Słowenia) dołączy do wspólnego rynku NWE w terminie do końca 2013 r. Jednocześnie funkcjonujący już dzisiaj na połączeniu czesko-słowackim *market coupling*, po przyłączeniu Węgieł, zintegruje się z regionami połączonymi w ramach NWE *Day-ahead Market Coupling* do końca 2012 r.

Uczestnicy Forum podnieśli, że realizacja projektu NWE *Day-ahead Market Coupling* odbywa się wolniej niż początkowo zakładano. Postulowano przyspieszenie działania. Zalecono informowanie uczestników rynku o postępach w pracach.

Rynek kontraktów długoterminowych

Zgodnie z przyjętymi założeniami, w celu umożliwienia uczestnikom rynku zabezpieczenia się przed ryzykiem wahań kosztów ograniczeń przesyłowych, w terminie do 2014 r. wprowadzone zostaną tzw. fizyczne prawa przesyłowe (PTR) z uwzględnieniem zasady *wykorzystaj lub sprzedaj* (ang. *Use-It-Or-Sell-It* - UIOSI), finansowe prawa przesyłowe (FTR)

lub tam, gdzie rynki energii elektrycznej charakteryzują się dużą płynnością - inne instrumenty finansowe umożliwiające zabezpieczenie finansowe uczestnika rynku. Planowane jest wdrożenie zharmonizowanych zasad we wszystkich krajach UE. Obecnie na połączeniach krajów europejskich dominują PTR. Możliwość wprowadzenia finansowych praw przesyłowych musi być szczegółowo przeanalizowana. Komisja Europejska przeprowadzi szczegółowe badania w tym zakresie, w szczególności zbadane zostaną konsekwencje prawne wdrożenia tych praw. Analiza możliwego wprowadzenia FTR zostanie zakończona w drugim kwartale 2012 r. Jeśli wyniki analizy będą pozytywne, to do końca 2012 r. opracowany zostanie pan-europejski plan wdrożenia finansowych praw przesyłowych. W odniesieniu do połączeń łączących kraje skandynawskie z Europą kontynentalną, na początku 2012 r. zostaną opracowane kryteria wyboru najbardziej odpowiedniego instrumentu na danym połączeniu. Decyzje dotyczące poszczególnych połączeń zapadną w drugim kwartale 2012 r.

Metodologia wyznaczania mocy przesyłowych

Stosownie do przyjętych założeń, wyznaczanie zdolności przesyłowych, które są udostępniane w aukcjach krótkoterminowych, odbywać się będzie w oparciu o metodę *available transmission capacity* (ATC) lub *flow based* (FB), z wykorzystaniem wspólnego modelu sieci na połączeniach wszystkich rynków w całej UE (ang. *common grid model*) lub przynajmniej na połączeniach synchronicznych. Metoda FB polega na przydzieleniu zdolności przesyłowych użytkownikom systemu w oparciu o model rzeczywistych przepływów energii elektrycznej w sieciach zarządzanych przez operatorów systemów przesyłowych. Tam gdzie linie przesyłowe są gęsto rozmieszczone i współzależne, jak w przypadku Europy Środkowo-Wschodniej, preferuje się metodę FB. Niezbędna jest koordynacja wdrożenia *market coupling* i metody FB. Rozważane są dwie drogi: 1) wdrożenie *market coupling*, tj. mechanizmu udostępniania zdolności przesyłowych z jednoczesną sprzedażą energii jako produktu, a następnie zastosowanie do funkcjonującego *market coupling* metody FB lub 2) w pierwszej kolejności wdrożenie zasad wyznaczania i alokacji zdolności przesyłowych typu *explicit* (sprzedaż samych zdolności przesyłowych; energia jest nabywana na podstawie odrębnego kontraktu handlowego) w oparciu o metodę FB, a następnie przejście do *market coupling* już uwzględniającego FB. W pierwszym kwartale 2012 r. zapadnie decyzja o wyborze drogi, która będzie zastosowana w regionie Europy Środkowo-Wschodniej.

Podczas Forum Florenckiego ustalono, że regiony, w których ma być zastosowana metoda FB będą wspólnie pracować nad osiągnięciem skoordynowanych zasad alokacji zdolności przesyłowych w oparciu o tę metodę.

***

XXI Europejskie Forum Energii Elektrycznej odbyło się w dniach 5 - 6 grudnia br we Florencji. Forum działa pod przewodnictwem Komisji Europejskiej we współpracy z organizacjami europejskich regulatorów.

W obradach Forum, które mają miejsce zwykle dwa razy w roku, uczestniczą

przedstawiciele organizacji europejskich operatorów i przedstawiciele organizacji zrzeszających uczestników rynku energii elektrycznej, w tym giełd, wytwórców i odbiorców, a także przedstawiciele administracji Państw Członkowskich UE i obserwatorów.

Forum uzgadnia plany działania w zakresie integracji europejskiego rynku energii elektrycznej, monitoruje postęp prac, identyfikuje bariery i wskazuje środki zaradcze.

Data publikacji : 23.12.2011

[Następny Strona](#)